

NYTT SYN PÅ LIVET: To unge jenter som har fått nyt syn på livet med nye briller fra Norge; Tatiana (9) og Svetlana (7).

STABEN: Ein dyktig stab på Synssenteret: Sjukpleiar Liuda Zolotco, optikar Hans Bjørn Bakkeieig og augelege, dr. med Tatiana Ghidirimshi. Her på besøk i Barnehage nr 44 i Tiraspol, Transnistru.

SAMLA: Nokre av borna i Barnehage 44 som fekk møta ambassadør Tove fra Norge.

SJARMERTE: Artur (11) sjarmerte alle, ikkje minst ambassadør Tove Bruvik Westberg, med å framføra sjølvskrivne dikt; eit om kor fint det er om hausten, og eitt om kor glad han er i mamma og bestemor. Han oppfordra gjestane om å bæ stymremakene om fleire boker med stor skrift. Det sakna han. Artur hadde ein god dag, noko han også fekk vist då han demonstrerte korleis han kunne skriva og lesa ved hjelp av den nye lese-TVen han nettopp har fått. Til venstre står Ludmila Zolotco som er sjukpleiar og jobbar saman med dr. Tatiana (til høgre) på Synssenteret.

■ FAKTA

HJELP MOLDOVA

- Hjelp Moldova er ein humanitær hjelpeorganisasjon som er religiøst og politisk uavhengig.
- Hjelp Moldova starta arbeidet sitt i 1993. Dei første åra som reinkt naudarbeid; typisk trailerlastar med mat og klede. Hovudaktiviteten er no «Prosjekt synshjelp», som gjev opplæring av fagpersonell og direkte hjel til svaksynte.
- Mellom arbeidet dei deltek i no er ei omsetting av ei engelsk lærebok i optometri, og er med og arrangerer eit opplæringsprogram over tretten vekrer i optometri, ved universitetet i Chișinău.
- Hjelp Moldova har kjøpt inn tjue nye sett med basisinstrument for diagnostisering av synshemma, utstyr skal delast ut til poliklinikkar og sjukhus over heile Moldova, etter at dei tilsette der etter tur har fått naudsynt opplæring.
- Med hjelp av innsamla midlar frå elevane ved dei vidaregåande skulane på Os, i Fusa og Langhaugen har Hjelp Moldova avtalt bygging av eit aktivitetsrom for dei funksjonshemmeda borna i barnehage nummer 74.
- Alt arbeid i organisasjonen er dugnadsbaseret, og alt av utstyr og hjelpemiddel er gratis for mottakarane.
- For meir info om organisasjonen og arbeidet deira sjå www.hjelp-moldova.no.

Kjelde: www.hjelp-moldova.no

Hjelper born i Transnistru

Hjelp Moldova har hjelpt mange svaksynte i Moldova. No skal også folk i Transnistru få hjelp.

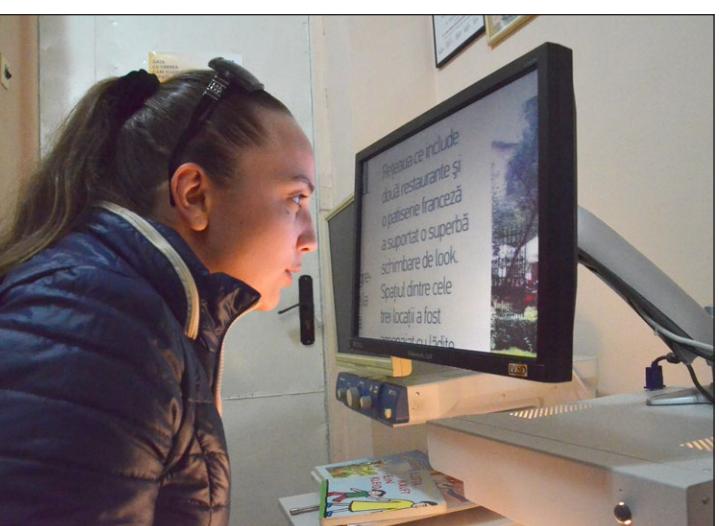
I eit halvt års tid har Hjelp Moldova jobba med born og tilsette i Barnehage nr. 44 i Tiraspol, hovedstad i utbrytarstaten Transnistru. Oppdragsgjevar er United Nations Development Program (UNDP) i Moldova.

Prosjektet i Barnehage nr. 44 er eit av nærl United Nations Development Programme - (UNDP) tiltak i Moldova med føremål å fremja og tilretteleggia for samarbeid og samhandling mellom utbrytarstaten Transnistru og republikken Moldova.

Transnistru erklærte seg som sjølvstendig område med eiga regjering, parlament, flagg og mynt tidleg på 1990-talet. I ein kort periode etter Sovjetunionen samanbrot var det borgarkrigstilstand mellom landområda. Også i dag er situasjonen heller anstrengt. Ingen nasjonar har anerkjent Transnistru som eigen stat, men

KUNNSKAP: Hans Bjørn Bakkeieig legg sjela si i å formidla kunnskap om prosjektet i Barnehage 44.

STUDENT: Evelina er student på tredje året. Tidlegare måtte andre lesa inn pensum på diktafon for henne. Med lese-TV gjer ho det sjøl.

området oppfører seg som om det var det. Grensa mellom molderlandet og utbrytarområdet er vaka av ein russisk fredsstrake, og landet har tette band til Russland.

Med ambassadøren

I slutten av oktober hadde Hjelp Moldova med seg den norske ambassadøren til Romania og Moldova, Tove Bruvik Westberg, til Transnistru for å sjå på arbeidet. Westberg gledde

seg over det det ho såg av norsk samarbeidet med barnehage nr. 44 tok til for vel eit halvt år sidan, med ei tidsramme på eitt år. I løpet av den tida skal alle dei 200 borna undersøkast, personalet skal få opplæring i korleis dei på beste måte kan tilretteleggja for synshemma born, og barnehagen skal tilførast nyt og moderne basistutstyr for undersøking og diagnose. Ein viktig del av

prosjektet er dessutan å etablera samarbeid og relasjoner med ein tilsvarende barnehage i den moldovske hovedstaden Chisinau.

Gammalt utstyr

Utstyret dei har å hjelpe seg med i barnehagen er 50 år gammalt, og stammar frå sovjetperioden. Som ved alle andre institusjonar som enno ikkje har fått assistanse frå Hjelp Moldova, er utstyret meir pas-

sande på museum. Nytt utstyr er kjøpt inn for prosjektmidlar, men det har vore utfordrande å få løyve til å frakta det over grensa til Transnistru. Utruleg nok tek det tek lang tid å få formalitetane på plass.

Feilplasserte

Hjelp Moldova si erfaring, og det gjeld alle institusjonar for synshemma born og ungdom i Moldova, er at mange ikkje høyrer heime der. Det gjeld kanskje

halvparten av borna/elevane. Om dei hadde fått kvalifisert hjelp tidlegare, kunne og skulle dei gått i normalbarnehage eller normalskule.

Årsaka til dei er feilplasserte er at ein i Moldova ikkje finn den kompetansen Hans Bjørn Bakkeieig har som optikar. Det gjer at synshemma ikkje får den hjelpa dei treng og har krav på, og dermed oftast hamnar i ein kategori på utsida av samfunnet.

Innsikt i arbeidet

Ambassadør Westberg var glad for at ho kunne besøkje Barnehage nr. 44 og få innsikt i arbeidet Hjelp Moldova utfører i samarbeid med UNDP. Ho etablerte fin kontakt med born og personale, og sa at ho fekk eit godt inntrykk av kor viktig dette arbeidet er; både på individivå og som samarbeidsprosjekt mellom Transnistru og Moldova.

Svært hyggeleg var det at ho hadde med mannen sin, Tor Christian Hildan; ein av Norges mest erfarte utanrikstenestemann. Veldig kjekt var det også å få møta Øystein Rembar som er praktikant ved ambassaden.

God kontakt

Kvelden før besøket til Trans-

GOD KONTAKT: Ambassadør Tove (heilt til venstre) fekk god kontakt med sju år gamle Svetlana som er svært synshemma. Svetlana fortalte om dei nye spesialbrillene og kva dei betyr for henne. Brillene er produserte i Norge etter tilvising frå Hans Bjørn som diagnostiserte Svetlana tidlegare i år. Til høgre for ambassadøren står tolken henar, deretter barnehagesystrar Alla Grigorjevna, UNDP-prosjektleiar Olga Vasilev, Svetlana og mor hennar Olesea, og i kvart frak til høgre står augespesialist i barnehagen, Oxana Cernienko. Bak står praktikant ved ambassaden, Øystein Rembar.

Innsendt av Kåre Ness, Hjelp Moldova

Tekst og foto

BLA OM